

VOOR EN NAGESPREK

VOORGESPREK

Informeer de leerlingen over het komend gesprek met de ervaringsdeskundige.

Uit ervaring blijkt dat veel leerlingen een vast omlind idee of beeld hebben van een ex-gedetineerde, bijvoorbeeld over zijn/haar uiterlijk of gevaarlijkheid.

Veel vooroordelen maken het gesprek met een ex-gedetineerde tot een spannend iets.

Als er een gesprek plaats vind is het goed om voorbereid te zijn. Voorbereid in de zin dat de leerling zich gaat afvragen wat wil ik nu weten van die persoon? Welke vragen zijn voor mij belangrijk? Hoe zit het met mijn keuzes? Hoe moet ik mijn keuzes maken?

Of vragen met vervolg vragen bijvoorbeeld:

- Wist je dat wat je deed, dat het verkeerd was?
  - o Ja; Waarom toch gedaan?
    - Wat maakte het dat je nu wel weet dat het verkeerd is?
  - o Nee; hoe komt het dat je toen niet wist dat het verkeerd was?

Vragen kunnen gaan over het support (de omgeving bijvoorbeeld, ouders, familie, vrienden, school, etc.) van de ervaringsdeskundige toen het bergafwaarts ging.

Drugs, verslaving

Een redelijk groot aantal voorlichters heeft een drugsverslaving gehad en is daardoor in de criminaliteit terecht gekomen. Bij deze voorlichtingen spelen er 2 verschillende werelden een rol, de wereld van verslaving en de wereld van detentie.

Voor en na meting

Een middel om te inventariseren wat er in de hoofden leeft is het houden van een kleine voor en na meting met in wezen dezelfde vragen. Door de antwoorden van de voormeting en de nameting naast elkaar te leggen wordt het inzichtelijk of er iets is veranderd.

NAGESPREK

Uit onderzoek i.s.m. de RUG, naar de bevindingen van de voorlichtingen, is over het algemeen genomen het volgende gebleken;

1: Leerlingen hebben de boodschap begrepen van zich niet moeten inlaten met criminaliteit

2: leerlingen die het juist als een uitdaging zien. Een markant verschil tussen jongen en meisjes is:

- dat jongens hierbij dan over het algemeen denken: wat een sukkel. Ik zou het zus of zo aanpakken en dan zou ik niet gepakt worden.
- dat meisjes hierbij dan over het algemeen denken om iemand anders in te schakelen om de acties of daad te laten doen

Bij het nagesprek is het goed om dit in het achterhoofd te houden en leerlingen te confronteren met hun houding van 'in de ontkenning zijn'.

Gespreksonderwerpen voor een nagesprek kunnen bijvoorbeeld zijn:

t.a.v. eigen keuzes

Naar aanleiding van de voorlichting;

- Vind je dat je altijd zelf verantwoordelijk bent voor je eigen keuzes?
- Ga je nu andere keuzes gaan maken t.a.v. criminaliteit?

- Als je vrienden criminaliteit gaan plegen of willen plegen, ga je dan meedoen?
- Welke keuzes had de voorlichter anders moeten maken volgens jou?
- Welke keuzes ga jij nu zelf anders maken?

t.a.v. oorzaak

had je gedacht dat de gevolgen zo ver konden gaan?

Waarom kan het jou niet overkomen?

Wat zie je, of ken je, van je eigen gedrag in het gedrag van de voorlichter?

Zingeving

Heeft de detentie zin gehad voor de ervaringsdeskundige?

Wat vond je van de strafmaat? Te hoog, te laag, goed? Omdat?

Wat vind je van de dagbesteding van de gedetineerde?

Na detentie

Had je een beeld over hoe het leven na detentie is?

Is dat beeld veranderd?